

još poneki izraz i pridodan pokoji umetak, ali je u novu knjigu našlo pristup samo staro gradivo od prije 40 godina. Ako imamo na umu da je knjiga napisana još u toku rata, a da su u poratnom vremenu i svijet i Crkva doživjeli goleme promjene (sam auktor veli: »Obličje Zemlje se je v času zadnjih 40 let močno spremnilo«, str. 5), bilo je očekivati da će nova stvarnost naći svoj odraz i u novom izdanju, što se nažalost nije ispunilo. Posebno žalimo da nam nije bila ponuđena nova pastoralno-psihološka literatura izašla poslije rata.

U ovo je poratno vrijeme čitava psihologija doživjela veliki procvat (bezbrojna istraživanja, zanimljivi pokusi, bogata literatura, novi instituti i psihološke škole), pa tako i pastoralna psihologija. Bilo bi nam vrlo drago da smo u ovom novom izdanju našli nešto napisano o novim dostignućima hodegetike, psihološkim metodama u pastoralu, problemima komunikacije, jezičnim barijerama, suvremenom religioznom iskustvu, odgoju elite, preobrazbi okoline, grupnoj dinamici i pastoralnom savjetovanju (counseling).

Što se tiče ortodoxije same knjige, tu nema nikakve teže zamjerke. Čovjek se samo čudi u čijoj je to glavi mogla niknuti ideja o indiciranju Trstenjakove knjige. Dakako, čovjek se ne mora uvijek složiti sa svakom piščevom tvrdnjom ili pojedinim opažanjem (kad on npr. u svojim zgodnim komparacijama rado zapada u kontrapozicije ili kad možda malko pretjeruje u opisivanju izolacije svećenika: kasta, obleka, celibat), ali nema ni govora o kakvoj heterodoxiji ili krivim pastoralnim, odnosno moralnim, smjernicama. Knjiga je potpuno dobronamjerna i veoma korisna za svakog pastoralnog radnika.

Stoga uglednom slovenskom akademiku, teologu i psihologu želimo dug i plodan život, a njegovoj knjizi mnogo čitalaca. Živimo u nadi da ćemo doskora dočekati i III. izdanje PP s najnovijim pastoralno-psihološkim saznanjima za koja smo svi živo zainteresirani.

»KULTURNA BAŠTINA«

Stanko Piplović

Sve više postaje jasno da potencijalni pisac jedne nove povijesti Splita ne bi u svom radu mogao zaobići godišnjak »Kulturna baština« koji izdaje Društvo prijatelja kulturne baštine Split. Na njegovim stranicama bilježe se mnogi do sada nepoznati podaci koji se posebno odnose na noviju kulturnu prošlost ovog kraja. Tu su zbivanja oduvijek bila zgusnuta, dramatična i imala presudne odjeka na daleko širem prostoru.

Na uvodnom mjestu novoga broja (br. 18/1988) nalazi se napis Davora Domaničića posvećen osamdesetoj obljetnici života akademika Cvite Fiskovića, istaknutog konzervatora i povjesničara umjetnosti. Desetljeća njegova plodnog istraživanja u arhivima i na terenu urodila su obimnim znanstvenim opusom s više od šest stotina pisanih radova. U njima su obrađeni problemi vezani za područje čitave Dalmacije u vremenskom rasponu od antike do naših dana.

Ivo Lokošek je objavio rezultate arheoloških istraživanja na trasi solinske zaobilaznice izvršenih 1986—87. g. U zoni od 24000 m² pronađeni su značajni ostaci antičkih ulica, kuća, groblja i bogat pokretni materijal. O svemu je napravljena detaljna dokumentacija. Međutim, problemi i rješenja vezani za ovaj zahvat bili su složeni. Oni su bez sumnje izazvali najveću pažnju široke javnosti i stručnjaka u našoj poslijeratnoj praksi i rezultirali oštrim kontrolverzijama, zbog toga što je nova cesta zauvijek pokrila neke značajne ostatke antičkog grada.

Ostali brojni prilozi bave se poviješću, slikarstvom, arhitekturom i glazbom, a napisali su ih K. Prijatelj, C. Fisković, I. Fisković, M. Škunca, S. Piplović, D. Božić-Bužančić, F. Buškariol, A. Duplančić, R. Tomić, I. Donadini, N. Bajić-Žarko, N. Machiedo, A. Sapunar, M. Zekan i C. Sardelić.

U dodatku je uvršten pregled aktivnosti Društva u 1987. g. zatim ljetopis kulturnih zbivanja s popisom održanih znanstvenih skupova i izložbi. Na kraju je Š. Jurišić dao pregled bibliografije članaka i radova tiskanih 1986—87. godine.

UZ RUB »ČEZNJE ZA ZAVIČAJEM« RAJMUNDA KUPAREA

(*Rajmund Kupareo, Čeznja za zavičajem — pripovijesti, Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda, Zgreb, 1989*)

D. S. Iv.

Od kad već nisam pročitao knjigu novela! Davno sam prestao i romane čitati, pa i liriku koju sam nekoć tako volio! Sada, kad sam već zakoračio prema trećoj dobi (o starosti je ružno govoriti!), poslije pročitanih (čak i naučenih!) tisuća stranica raznih studentskih skripata i drugih priručnika, pa zatim stalno nove i nove stručne literature i spisa (stari požutjeli listovi ispisani raznim pismima i jezicima postali su mi nove »poslastice«), slučajno mi dođe u ruke Kupareova zbirka novela *Čeznja za zavičajem*. Pročitao sam je »od duška« s pravim zadovoljstvom osjećajući da se vraćam u nešto što mi je tamo davno u đačkim danima bilo poput zavičaja, dio mene i moga svijeta. Ponovno sam se susreo s davnim i dragim neznanim znanцем. Da, upravo tako! Autora sam samo jednom u životu slučajno vidio (nismo se imali prigode ni pozdraviti ni upoznati!), a ipak sam s njim u već prohuja- lim danima moje mladosti prijateljski drugovao. Reći će netko: Kako? Gdje? — Odgovor je: *U morskoj kući*, Kupareovu autobiografskom romanu, koji je u nemaloj mjeri bio i moja »autobiografija« s posve sličnim patnjama, bojaz- nima i nadama, s posve istim gotovo neočekivano sretnim ostvarenjem mla- denačkih snova u svećeničkom pozivu. Zato nije nikakvo čudo što mi je sada bio pravi užitak s Kupareom šetati, makar i u mašti, od Santiaga de Chile preko srednje i sjeverne Amerike do Ankare, Bejruta i Jeruzalema susrećući likove njegovih novela s takvim osjećajem kao da su i oni, poput autora, moji davni neznani znanci.

OD KORALNOG IZVORA DO SUVREMENOG IZRIČAJA

Uz tridesetu obljetnicu klape »Kamen«

Petar Zdravko Blajić

Najjača prirodna utvrda srednje Dalmacije nakon Klisa bio je Kamen, mje- sto udaljeno pet kilometara od Splita. Tvrđava Kamen odolijevala je više od sto godina Turcima dok i ona nije, kao i susjedni joj Klis, tek mletačkom izdajom konačno klonula. Ispod te monolitne klisure, nekada utvrde, po ko- joj se i čitavo mjesto zove Kamen, 10. kolovoza ove godine, muški pjevački zbor — oktet — »klapa« KAMEN proslavila je tridesetu obljetnicu svoga osnutka i gotovo neprekinuta djelovanja.